

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Ōrigenus Tōn Eis Tas Theias Graphas Exēgētikōn Hapanta Ta Hellēnisti Heuriskomena

Origenes

Coloniæ, 1685

In Leviticum.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-79869](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-79869)

duo illa Principia, Opificem nempe judicem, & justum; & Bonum, Deum; tertium à Marcione fuisse inductum, Malum nempe, qui & Diabolus. Trium ergo suorum principiorum hoc bonum, justum illud, tertium malum esse fingebat. Auctor Dialogi de orthodoxa fide quosdam scribit à Marcionis schola tria hæc ponere principia; ita ut principium bonum justum non sit; justum item non sit bonum; malum nec justum sit, nec bonum; alios vero ex eadem schola duo tantum, ut mox ostendimus, statuere principia, bonum & malum. Christum autem Opifice natum quidam è Marcionistis; alii ex illis Malo progenitum cum statuabant. Id commentum Syriacum eundem, non Marcioni, Eusebium adscripsisse testatur Auctor Prædestinati à Sirmondo editi lib. i. Har. 21. At Tertullianus lib. i. adv. Marcionem, cap. 6. duo duntaxat posuisse illum principia asserit: *Alioquin, inquit, certi Marcionem dispare Deos constituere; alterum judicem, ferum, bellicipotentem; alterum mitem, placidum, & tantummodo bonum atque optimum.*

ἰστέον τὸν θεὸν φέροντα τὸν πῦρ, &c.] Valentiniani, eorumque consecranei, cum triplex hominum genus statuerent, πνευματικῶν, ψυχικῶν, & σαρκικῶν, seu χερικῶν, postremos illos ad interitum factos à Deo, boni quicquam agere non posse decernebant. Vide Nos ad Comm. in Matth. 17. 24. p. 317. & in Joh. 4. 46. Tom. 18. & in Johann. 8. 41. Tom. 22. Videndus quoque Origenes Philoc. cap. 20. ex Tom. 3. de Princip. ubi quæcunque fere hic disserit, continentur: & cap. 24. & 26. ejusdem Philocaliæ: & Homil. 6. in Exod. & Homil. 2. in Jerem. ubi Manem Origenis ætate posteriorem perstringi falsò Genebrardus existimavit: & lib. i. ἀπὸ ἀρχῶν, cap. 5. & 8. & lib. 2. cap. 11. & Tract. 35. in Matth. & lib. 5. contr. Celsum. Videndus item Irenæus lib. i. cap. 1. & Tertullianus adv. Valentin. & Epiphanius Har. 31. cap. 7. Porro in eam videntur inducti sententiam Valentiniani ex 1. Joh. 3. 9. 10. & 1. Joh. 5. 4. 18. & Judæ 19. Præluferant ipsis Stoici simile quid propugnantes; quos eleganter confutat Cicero in libro de fato.

P. 19. καὶ ἡ κατάξις, &c.] Verissimum est quod à Genebrardo, & deinde à Tarino observatum est, legisse Origenem: καὶ κατάξις, id enim omnino ratiocinatio ejus postulat. Et ab Ebraico quoque contextu negandi particulam abfuisse Origenes ipse testificatur. At universæ quæ hodie circumferuntur, tum Ebraei exemplaris, tum LXX. Senum Editiones habent *וְהָיָה*, καὶ ἡ κατάξις, cui scripturæ omnes omnino Interpretes consentiunt.

ἀνέκδοτος ἰσχυρὸς ὁ θεὸς σαρκικῶν, &c.] Ita P. o. legebat Iarimus, unde Interpretationem, quam nobis proponit, quomodo exsculpere potuerit, non video. Legendum, ἐκτελεσῶν, & mox, παρ' ἐαυτοῦ, id quod vidit Genebrardus.

ἀνδρὶ ὁν ἐκ δαδίστα &c.] Hæ ex Ezech. P. 21. 24. 13. petita sunt, ut ex Ebraeis, & Vulgata, & reliquis interpretationibus satis constat. At vulgata ὁν; Editiones multum inde recedunt.

καὶ εἰς τὴν γῆν,] Ita Homila 5. in Ezech. P. 22. quam vertit Hieronymus, conceptus est iste Lucæ locus: *Ignem veni mittere super terram, & utinam jam ardeat.* Hinc confirmatur prolata ab Hugone Grotio loci hujus Lucæ interpretatio, qui in antiquis Codicibus ita scriptus exstat: καὶ τὴν γῆν, εἰ ἂν ἀρῶν; Hunc autem ita distinguit Grotius: καὶ τὴν γῆν, εἰ ἂν ἀρῶν. & sic exponit: *Quid autem est quod opto? Utinam jamjam accendatur.* ei enim cum Indicativo, *Utinam*, apud Hellenistas significare erudite confirmat. Huic expositioni adstipulantur non Syrus modo, sed Arabs etiam, & Persa; & multo magis ipse, ut liquet, Origenes, quem non ita in Luca legisse crediderim, uti hoc loco scriptum est; sed quum locum ex memoria recitaret, sententiam eandem aliis verbis retulisse verisimile est.

P. 24.

ἐν ταῖς αὐταῖς εἰς τὴν γῆν σημειώσεων.] Quid sint σημειώσεις, diximus in Origenianis lib. 3. cap. 2. Hac appellatione scripta ea continentur quæ ad aliud scriptum adjiciuntur. Itaque plena Commentaria, quos Tomos inscripsit Origenes, & Scholia vocabulo isto significata reperias; nam utraque ad contextum adiciebantur, cujus gratia fuerant elaborata. Hoc autem loco Tomi notantur.

IN LEVITICUM.

οἱ θεοὶ τῶν ἀθωμάτων, &c.] Marcionistas, P. 26. aliosque eorum συμμύσας lacessit.

IN JOSUE.

ἀπὸ τῶν τοῦτων ἀναγνώσεων.] Et mox: *ἐκλήμμεθα ἀπὸ μὲν θεοῦ τὴν ἀκούσαν μὴ ἐκκακεῖν ἐν ταῖς ἀναγνώσεσιν. τίς γὰρ ἡ ἀπὸ μὲν θεοῦ ὑπὲρ τῆς μὴ ἐκκακεῖν τὴν ἀκούσαν τῶν τοῦτων ἀναγνώσεων λεκτικόν* & sæpe lectionis Scripturæ mentionem facit hoc capite; priscae enim Ecclesiæ ea consuetudo fuit, ut populo ad sacra coacto partes quasdam Scripturæ prælegi, & à Concionatore exponi Episcopus curaret.

P. 28.